

(gesprekken waarin hij jubelend sprak over de eendracht die hij in Indië had aangetroffen en op staatkundig gebied niet méér zei dan dat na de oorlog een Indonesiër in de Nederlandse Raad van State zou worden opgenomen¹), en hij liet zich voorts huldigen door de steunpilaren van het Nederlands gezag op Java, de regenten: er werd hem op 23 april in de ambtswoning van de regent van Bandoeng, *Raden Adipati Ario Wiranatakoesoema*, die voorzitter was van de Regentenbond, een thee aangeboden en hij werd bij die gelegenheid door deze mede uit naam van vier andere regenten en een groot aantal lagere inheemse bestuursfunctionarissen die allen aanwezig waren, toegesproken² in bewoordingen die duidelijk maakten, hoezeer de opvattingen der regenten verschilden van die der nationalistten. Wiranatakoesoema noemde zich, 'en met mij alle aanwezigen hier, tot in het diepst van onze ziel geroerd' door het ministerieel bezoek; het inheems bestuurskorps had, zei hij, 'reeds eeuwenlang, onder de eminente leiding en met samenwerking van onze Nederlandse ambtgenoten, een groot aandeel . . . gehad . . . in de bevordering van rust, orde en welvaart in deze landen' – landen, 'waar sedert eeuwen de fiere driekleur wappert.' 'Meer dan ooit voelen wij in deze ernstige tijden', aldus een van de slotpassages, 'de onzichtbare band die ons bindt, de band van *le désir d'être ensemble*. Laten wij God bidden en smeken dat wij, blank en bruin, tot in lengte van dagen in harmonie en vrede met elkander blijven leven . . . en laten wij hopen dat het zo mooie Insulinde' (het was natuurlijk geen toeval dat de regent van Bandoeng de term 'Indonesië' vermeed) 'ten voorbeeld kan strekken voor het overige deel der aarde.'

In een nieuwe ontmoeting met de pers, begin mei, herhaalde Welter dat Indië ten aanzien van staatkundige hervormingen geduld moest betrachten. Opnieuw, maar duidelijker nog dan twee weken eerder, sprak de inheemse pers hier haar afkeuring over uit (zulks met uitzondering van het op Ambon verschijnende weekblad *Ambon Baroe*) en in de Europese pers werd nu, behalve in het *Algemeen Indisch Dagblad* en *Kritiek en Opbouw*, het ministeriële standpunt ook gelaakt in het weekblad *De Heraut* en het dagblad *De Locomotief* – het laatste blad herinnerde aan de solidariteitsbetuigingen waartoe het in de inheemse wereld was gekomen in de Meidagen van '40,

'toen een spontane reactie vol warmte en van een zeldzame echtheid met koelheid

¹ Dat was conform het wetsvoorstel dat begin '40 door het kabinet-de Geer was goedgekeurd. ² Tekst van de toespraak in ARA, MK, M 72, XI 2 A.